

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtru[m] nocturna pollutio sit peccatum? 5

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

Verum pollutio nocturna sit peccatum?

746

AD quintum sic proceditur. Videtur, quod nocturna pollutio sit peccatum. Meritum enim & demeritum habent fieri circa idem. Sed dormiens potest mereri: sicut patet de Salomone, * qui dormiens à Domino donum sapientiæ impetrauit, ut dicitur 3. Reg. 3. & 2. Paralip. 1. Ergo in dormiendo potest aliquis demereri: & ita videtur quod nocturna pollutio sit peccatum.

3. q. 80.
ar 7. cor.
Et 4. d. 8.
ar 4. q. 1.
ad 1. q.
q 2 per
to Et op.
64 c. 16.
* id ha.
bet Aug.
lib. 12. de
Genes ad
lus c. 15.
in fi. 10. 3.

¶ 2 Præterea, Quicumque habet vsum rationis potest peccare. Sed in dormiendo aliquis habet vsum rationis: quia frequenter aliquis in somnis ratiocinatur, & præligit vnum alteri, consentiens vel dissentiens. Ergo in dormiendo potest aliquis peccare. Et ita propter somnum nocturna pollutio non impeditur quin sit peccatum, cum ex genere actus sit peccatum.

¶ 3 Præterea, Frustra increpatur & instruitur qui non potest agere secundum rationem, vel contra rationem. Sed homo in somnis instruitur à Deo & increpatur, secundum illud Iob 33. Per somnium in visione nocturna, quando sopor solet occupare homines, tunc aperit aures virorum, & erudiens eos instruit disciplina. Ergo in somnis potest aliquis agere secundum rationem, vel contra rationem: quod est bene agere vel peccare. Et sic videtur quod nocturna pollutio sit peccatum.

SED cõtra est, quod August. * dicit 12. super Gen. ad litteram, Ipsa phantasia, quæ sit in cogitatione fermocinantis, cum ita expressa fuerit in visione somniantis, ut inter illam & veram commissionem corporum non discernatur, continuo mouetur caro: & sequitur quod eum motum sequi solet, cum hoc tam sine peccato fiat, quàm sine peccato à vigilantibus dicitur, quod ut diceretur sine dubio cogitatum est.

c. 15. in
med. 10. 3
cap. 12. in
mentum,
dist. 6.

RESPONDEO dicendum, quod nocturna pollutio dupliciter potest considerari. Vno modo, secundum

se. Et hoc modo non habet rationem peccati. Omne enim peccatum dependet ex iudicio rationis: quia etiam primus motus sensualitatis non habet quod sit peccatum, nisi in quantum iudicio rationis reprimi potest: & ideo sublato iudicio rationis tollitur ratio peccati. In dormiendo autem ratio non habet liberum iudicium. Nullus enim est dormiens, qui non intendat aliquibus similitudinibus phantasmatum, velut rebus ipsis: ut patet * ex his quæ in primo dista sunt. Et ideo id quod agit homo dormiens, qui non habet liberum iudicium rationis, non imputatur ei culpa: sicut nec illud, quod agit furiosus aut amens. Alio modo, potest considerari nocturna pollutio per comparationem ad suam causam, quæ potest esse triplex. Una quidem corporalis. Cum enim humor humoralis superabundat in corpore, vel cum facta est humoris resolutio, vel per nimiam calefactionem corporis, vel per quamcumque aliam commotionem, somniat dormiens ea quæ pertinent ad emissionem huiusmodi humoris abundantis, vel resoluti: sicut etiam contingit, quando natura grauatür ex aliqua alia superfluitate: ita quod quandoque formantur in imaginatione phantasmata pertinentia ad emissionem illius superfluitatum. Si igitur superabundantia talis humoris sit ex causa culpabili, puta, cum causerit ex superfluitate cibi, vel potus: tunc nocturna pollutio habet rationem culpæ ex sua causa. Si autem sit per abundantiam, vel resolutio talis humoris non fit ex aliqua causa culpabili, tunc nocturna pollutio non est culpabilis, nec in se, nec in sua causa. Alia vero causa nocturnæ pollutionis potest esse animalis & interior: puta, cum ex cogitatione præcedenti contingit aliquem dormientem pollui. Cogitatio autem quæ in vigilia præcessit, quandoque est purè speculativa: puta, cum aliquis causa disputationis cogitat de peccatis carnalibus: quandoque autem est cum aliqua affectione, vel concupiscentiâ, vel horroris. Contingit autem magis pollutio nocturna ex cogitatione carnali.

v. p. 9. 84.
ar. 8.

carnalium vitiorum, quæ sunt cum concupiscentia
 talium delectationū: quia ex hoc remanet quoddam
 vestigium & inclinatio in anima, ita quod dormiens
 facilius inducitur in sua imaginatione ad assentien-
 dum actibus, ex quibus sequitur pollutio. Et secun-
 dum hoc Philof. dicit in 1. Ethic. * quod in quantum
 paulatim pertransseunt quidam motus à vigilantibus
 ad dormientes, meliora sunt phantasmata studiofo-
 rum, quàm quorumlibet. Et August. * dicit 12. super
 Genes. ad litt. quod propter bonam animæ affectio-
 nem, quædam eius merita etiam in somnis clarent.
 Et sic patet quod nocturna pollutio habet rationem
 culpæ ex parte suæ causæ. Quandoque tamen con-
 tingit quod ex præcedenti cogitatione carnalium
 actuum, etiam speculatiua, vel si sit cum horrore,
 sequitur in somnis pollutio. Et tunc non habet ra-
 tionem culpæ, nec in se, nec in sua causa. Tertia ve-
 rò causa est spiritualis extrinseca: puta, cum ex ope-
 ratione dæmonis comouentur phantasmata dormien-
 tis, in ordine ad talem effectum. Et hoc quidem
 quandoque est cum peccato præcedenti, scilicet ne-
 gligentia præparandi se contra dæmonis illusiones.
 Vnde & in sero cantatur, Hostemque nostrum com-
 prime, ne polluantur corpora. Quandoque vero est
 absque omni culpa hominis, ex sola nequitia Dæmo-
 nis. Sicut in collationibus patrum legitur * de quo-
 dam, qui semper in diebus festiuis pollutionem no-
 cturnam patiebatur, hoc diabolo procurante, vt im-
 pediretur à sacra communione. Sic igitur patet, quod
 nocturna pollutio numquam est peccatum, sed quan-
 doque est sequela peccati præcedentis.

Ad primum ergo dicendum, quod Salomon non
 meruit in dormiendo sapientiam à Deo, sed fuit si-
 gnum præcedentis desiderij: propter quod dicitur ta-
 lis petitio Deo placuisse, vt August. dicit 12. * super
 Genes. ad litteram.

Ad secundum dicendum, quod secundum quod vi-
 ces sensitiuæ interiores magis vel minus opprimun-

*c. vlt. a
med 10. 5*

*c. 15. ad
fin. 10. 3.*

*in colla-
tione 22.
cap. 6. in
princ.*

*ca. 15. in
fin. 10. 3.*

tur a somno, propter vaporis turbulentiam, vel puritatem: secundum hoc usus rationis magis vel minus impeditur in dormiendo. Semper tamen quantum ad aliquid impeditur, ut non possit omnino liberum iudicium habere, ut in prima parte dictum est.

1. p. q. 84.
ar. 8.

Et ideo non imputatur ei ad culpam quod tunc agit. Ad tertium dicendum, quod apprehensio rationis non ita impeditur in somno sicut eius iudicium, quod perficitur per conversionem ad sensibilia, que sunt prima principia cogitationis humanae. Et ideo non prohibet hominem secundum rationem apprehendere aliquid de nouo in dormiendo, vel ex ipsis reliquijs precedentium cogitationum, & phantasmatibus solutis, vel etiam ex reuelatione diuina, aut immittente angeli boni vel mali.

ARTIC. VI.

747 *Vtrum stuprum debeat poni vna species luxurie?*
sup. ar. 1. **A**D sextum sic proceditur. Videtur, quod stuprum
cor. Et 4. non debeat poni vna species luxurie. Stuprum
d. 4. ar. enim importat illicitam virginum deflorationem, ut
4. q. 1. ar. habetur in decretis * 36. q. 1. Sed hoc potest esse for-
2. cor. Et luti cum soluta, quod pertinet ad fornicationem.
mal. q. 15 Ergo stuprum non debet poni species luxurie a for-
ar 3. cor. nicatione distincta.

* 36. q. 1. ¶ 2 Præterea, Ambr. ¶ dicit in lib. de Patriarchis
c. lex illa Nemo sibi blandiatur de legibus hominum: contra
præterito stuprum adulterium est. Sed specierum ex opposito
rum. diuisarum, vna non continetur sub alia. Cum ergo
¶ lib. 1. de adulterium ponatur species luxurie, videtur quod
Abrahâ stuprum species luxurie poni non debeat.

c. 4. inter ¶ 3 Præterea, Inferre alicui iniuriam videtur ma-
princ. & gis ad iniustitiam, quam ad luxuriam pertinere. Sed
med. 10 4 ille qui stuprum committit, iniuriam facit alteri. Scilicet
licet patri puellæ, quam corrumpit, qui potest ad
animum suum iniuriam reuocare, & agere adione
iniuriarum contra stupratorem. Ergo stuprum non
debet poni species luxurie.

SED contra est, quod stuprum proprie consistit in actu